

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Quarta est consideratio facinorose iudicationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

cinorosa iudicatōe Fo. XXXII

nus tradentis me mecum est in mensa. **T**redécimo omnes recedentes in pec-
 catū post cōmunionē: qui etiam dñm quē
 receperūt q̄ntum in x̄p̄is est diabolo tra-
 dunt: qm̄ locū in quo dñm receperūt dia-
 bolo subiiciūt. **H**oēs supradicti fratres et
 socij iude. **Q**uarto decimo mūdus socij
 us est et frater iude. **H**oc est: oēs diuitie:
 delitiae: et honores: **S**ūctus d̄p̄e qm̄ diuiti-
 as dat ad libitū: salutare d̄r. hoc est: spes
 vanā salutis p̄mittere. qm̄ dat solatia et de-
 licias: tunc osculat. qm̄ dat honores: tunc
 amplectat. **S**ed his omnib; modis quasi
 iudas decipit et morti et ne tradit. **J**ob. xij
 Ducit em̄ in bonis dies suos: in puncto
 aut̄ ad inferna descendit. **Q**uinto deci-
 mo omnes fures: raptores: et res alienas
 quouis modo iniuste detinentes. **J**udas
 em̄ fur erat: vt habet **J**oā. xij. **I**mo multi
 tales sunt iuda peiores. qm̄ multi tales sūt
 q̄ nō penitēt nec p̄itent: aut si q̄nc̄ confi-
 teant: tñ restituere nolūt. **J**udas aut̄ pe-
 nituit et seipm̄ accusauit et pecuniā restitu-
 it. qm̄ tridécim argenteos retulit p̄ncipib;
 sacerdotū. **P**rius aut̄ sacerdotū acce-
 ptis argenteis dixerūt. **N**on licet mittere
 in corbanam: vbi sc̄z reponebant oblatio-
 nes repli: quia p̄cū sanguinis est. **A**ug.
Qualis illa innocentie simulatio: pecuniā
 sanguis non mittere in arcam: et ipm̄ san-
 guinem mittere in p̄scientiā. **H**iero. **U**e-
 re eulicem excolātes et camelū glutientes.
Si em̄ ideo non mitterūt pecuniā in corba-
 nā hoc est in gazophiliā et domo dei qm̄
 p̄cū sanguis est: cur ip̄e sanguis effundit?
Hec ille. **C**ōsilio itaq; inito emerunt ex il-
 lis agrū cuiusdā figuli in sepulturā pere-
 grinorū. et dicit̄ est ager ille acheldemach.
Id est ager sanguinis. **E**t ibi postea edifi-
 cata est ecclesia oim̄ sanctorū. **I**n hoc nota-
 tur q̄ christus p̄ suum sanguine nobis pe-
 grinis em̄ q̄ntem p̄petuam. **A**ug. **N**os
 peregrini in hoc mūdo sumus: et tanq̄ ho-
 spites in hac luce versamur. **H**ec ille. **E**t
 dicit̄ igit̄ apparet q̄m̄ ignominiose reprobat̄
 est dominus a p̄ncipibus sacerdotū et scri-
 bis. **C**onsidera igit̄ et toto corde medi-
 tare o christiane: qm̄ christus dominus tuus
 multas sustinuit ignominias vt tibi glo-
 riam adq̄reret sempiternā. **N**on sit ergo

vobis durum illatas sibi pro vobis iniu-
 rias recordari. **H**oc igit̄ sentite in vobis
 quod et in ch̄o **J**esu.

Quarta est p̄sideratio facinorose iu-
 dicationis. qualiter vicz impie pro
 nobis iudicatus est ad mortē ch̄i-
 stus iesus dulcissimus. **U**bi sunt septem
 cōsideranda facinora siue septem impietates.
Prima est impietas detestande accusa-
 tionis.
Secunda est impietas improbande re-
 missionis.
Tertia est impietas abominande p̄-
 electionis.
Quarta est impietas execrande flagel-
 lationis.
Quinta est impietas vituperande illu-
 sionis.
Sexta est impietas conde-
 mnande negationis.
Septima est impietas reprobande sen-
 tentiationis.

Prima est impietas dete-
 stande accusationis: q̄nter sc̄z iudei accusa-
 uerūt eum coram pilato. **F**acto em̄ mane:
 adduxerūt eum vincitū manib; (vt dicitur)
 post tergum ligatis cum multis cōuicij
 ad pilatum: vt iudicaret eū autoritate pu-
 blica. **D**uctus est ergo in pretorij: quod
 est locus vbi pilatus faciebat iudicia. **I**psi
 aut̄ qui adduxerunt non introierunt in p̄-
 torij: vt non contaminarent intrādo do-
 mū gentilis. sc̄z pilati. sed manducaret pa-
 scha. i. azymos panes: quos nō licebat ede-
 re nisi mundis. **D**ies em̄ azymorū incepe-
 rant in q̄bus cōmunitario illis erat intra-
 re domū alienigenae. **A**ug. **I**mpia ceci-
 tas: alienigenae iudicis pretorio cōstantia-
 ri timebant: et fratris innocentis sangui-
 nem non timebant. **H**ec ille. **I**stis sunt si-
 miles qui de modicis facientes confiden-
 tes: norma non curant. **T**unc pilatus
 sciens modum ip̄orū: exiit ad eos foras
 de pretorio. **I**p̄e em̄ erat medijs hinc
 inde discurrens. **Q**uestiuit ergo. **Q**uā ac-
 cusatione assertis aduersus hominē hūc?
Responderunt. **S**i non esset hic malefa-
 ctoz: non tibi tradidissimus euz. q. d. nos
 qui sumus tante autoritatis. **S**ic homi-
 nes maliciozi corā iudicib; se iustificat vt

Ber. de passione dñi De

Innocenti magis possint nocere. Et pilatus
quasi indignatus ex hoc ratione dixit. Ac capi-
te eum vos: et secundum legem vestram iudicare eum. q.
d. Dicitis quod sufficit vestra examinatio: suffi-
ciat et vestra sententia. Theophilus, q. d. Quomodo ad
votum iudeorum posueritis et superbitis ac si nihil
prophanum vniquam egeritis: accipite vos et da-
minate. Ego nequaquam talis iudex efficiar.
Hec ille. Et dixerunt. Nobis non licet in-
terficere quemquam. Vel ipse ipsi non in-
fecerunt quod multum de prete eorum abscessu erat
eis romanis regibus subiacentibus. Vel aliter
quod dixerat eis secundum legem vestram interficite eum
volentes ostendere quod peccatum eius non est iudaicum.
dicunt. Non licet nobis. Non enim secundum legem
nostram peccauit: sed crimen eius est publicum
quod se regem dicit. Vel quod eum crucifigi au-
piebant ut etiam modo mortis eum distament.
Non autem licebat eis crucifigere. Sed quod alto
modo interficiebant: monstrat stephanus ab
eis lapidatus. et ideo subdit. Ut impleret ser-
mo quem dicit: significans quod morte esset morti-
uus. Hec ille. Exerunt autem accusare eum
in multis de quibus Lucas exprimit tria. Di-
xerunt ergo. Hunc inuenimus subuertentem ges-
tem nostram falsam doctrinam seminando et phi-
sente tributa dari cesari: et dicentem se christi-
anum regem esse quasi volens regnum iudeorum usur-
pare. De prima accusatione minime curat
uit pilatus quod gentilis erat nec curabat de le-
ge mosaica. Sed iam sciebat esse falsum quod
forte audierat christum aliquando dixisse. Reddite
quod sunt cesaris cesari. vni solum curauit de ter-
tia quod magis tangebatur eum quod videbatur esse imperatoris
honoris. Interuenit ergo in priorum
pilatus et interrogauit iesum dicens. Tu es rex
iudeorum. q. d. Est hoc verum quod tibi impo-
nitur: quod te dicitis regem iudeorum. Respondit iesus.
A temetipso hoc dicitis: an alii tibi dixerunt de me.
Theophilus. Inuenit ex hoc
pilatum esse recordem ac indiscretum iudicem
ac si diceret. Si ex teipso hoc loquaris panem
signa mee rebelliois. et si ab aliis precepisti:
fac inquisitionem ordinariam. Hec ille. Chrysostomus.
Non ignorans interrogat: sed ab ipso accu-
sari iudeos volens. vni sequitur. Respondit pila-
tus. Numquid ego iudeus sum. Hec ille. Di-
xit ergo pilatus. Numquid ego iudeus sum. q. d.
De hoc a meipso non loquor. Hec tua et pontifi-
ces tui tradiderunt te mihi: quod deberet defendere
re. Quid fecisti. Iesus autem pilatum ad alio-
ra inducere volens: respondit. Regnum meum non
est de hoc mundo. q. d. Rex sum non talis ut
putas: sed multo nobilior et excellentior. Au-
gu. q. d. Audite iudex et geres. Non impe-
dio diuinationem vestram in hoc mundo. Quid vul-
tis amplius. Venite credendo ad regnum quod
non est de hoc mundo. Quid est enim eius regnum
nisi credentes in eum quibus dicit. De hoc mun-
do non estis. Quis eos esse vellet in mundo.
Hec Aug. Dulcis iesus. Non tibi sunt si-
miles multi tui vicarii in pompis et deli-
ctis terrenis principibus se equiparantes. re-
gnum quippe eorum est de hoc mundo. Et sub-
dit christus. Si de hoc mundo esset regnum
meum ministri mei vestros decertarent: ut non
traderet iudeis. Chrysostomus. Quid hic regnum
eius quod apud nos est inbecillitate quam a mi-
nistris huius fortitudinis superius pro regnum suf-
ficiens est sibi ipse nullo indigens. Hec ille.
Aug. Cum autem prebasset regnum suum non esse
de hoc mundo: subdit. Hunc autem regnum meum
non est hinc. Non dicit: non est hic. Hic enim est
regnum eius vestrum ad finem seculi huius in terra se
comitum zizaniam vestrum ad messum huius in terra non est
hinc. quod peregrinatus in mundo. Hec ille. Dicit
ergo pilatus. Ergo rex es tu. Respondit. Tu
dicas quod rex sum ego. Ita tamen tempera-
uit: ne calumnie occasione daret. Et sub-
dit. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in
mundum ut testimonium perhibeam veritatem. Et
ois quod ex veritate auditis vocem meam. Qui Pilatus
dicit. Quid est veritas. Theophilus. Non fere
ab hominibus euangerat: et a cuius erat ico gnita
dum esset increduli. Hec ille. Pilatus autem statim
extitit ad iudeos huius rursus expectauit. quod forte
ut dicit Alchuius. Indignus fuit audire. Licet
enim pilatus iudicium per veritatem icho auerit: tamen in
veritate finitur vltimo non expectauit quod iudeo-
rum malicia christum in occidit persequens ad eius
liberationem festinare voluit. Vel etiam dicit
per quod quod ista illa erat de regno spirituali de qua non
multum curabat. Siles se multum pilato de de ve-
ritate querit: sibi tamen displicet veritas de suis de
factis audita. pilato est siles se iudicem iniquum
deum voluit iustitiam ferre sicut: primo quod de ab
aliqua veritate incipit: sed in persequere finitur. Pi-
latus itaque audies quod regnum christi non est de hoc
mundo: hac accusatione non curauit sic nec alii
as duas. Sed de prioro extitit ad iudeos de.
Nulla causa mortis inuenio in isto homine. Iudei
autem quod dicitur in criminibus ideo inualebatur vocem

faciozosa iudicatiōe. Fo. XXXIII

bis dicentes: Comouit pplm p vnuerfaz iudea iapiēs a galilea vsqz Duc. q. d. Per uertit pplm: turbaug pace cōem. Et accu tabat etiā eū sumi sacerdotēs i mltis. Je sus nō nihil rñdit. Amb. Accusat dñs et racer: qz defensiōe nō indiget: ambiūt det fendi q̄ timēt vinci. Nō ē accusatiōz tacen do p̄firmat: s; despiciat nō refellēdo. Hec ille. Et cū sic accusaret dē pilat? Nō au dis q̄tra aduersum te dicunt testimonia: Scōz Chryf. Hoc dicebat volēs eū libe rare dū se excusando rñderet. S; dñs nō rñdit ei verbū ita vt miraret p̄ses vehe/ menter de eius pati etiāz p̄stātia. Ouge. Dignū em ei videbat magno miraclo vt exhibit? ad criminale iudiciū iperturba/ bilis staret an morte q̄ apud oēs hoies ter ribilis extimat. Hec ille.

Secūda est impietas i/ probade remissiois: q̄nt. i. ipie remisit euz pilat? ad herodē: r̄ itez herodes ad p̄la. Impie inq̄m qm si oino recta fuiss; volūtal pilat: nō remississet eū cū sciret eū innocē/ tē. Pilat? itaqz vidēs iudeos cū mltā in/ stātia morte dñi q̄rerē: males q̄ ab alio cō denaret iudice: vel forte existimās q̄ hero des libens eū a iudgōz māb; liberaret si de ei? prāte esset: qm audierat galilea no minari cur? terrarcha erat herodes: inf/ rogauit si hō galile? eēt. Et vt cognit q̄ d herodis prāte eēt: misit eū ad herodē: q̄ tūc erat hierlymis p̄pter solēnitatē pasca/ lē: q̄ iude? natus erat. Nō em su? in fauo rē yporis sue q̄ iudea erāt? trāsies ad rituz iudaismi searcūcidi fecit: vt dē Joseph? Nō autē ieluz: gauisus ē herodes. Et ml to ei spe. s. a decollatiōe ioānis bap. ieluz videre cupiebat: qz mltā de doctrina suaz mirachis audierat. vñ r sperabat aliq̄ sūz ab eo videre. Interrogabat autē eū mltis simoib;: nō sicut p̄tatis amator: sed sic cu mosus et tētor. Nō ch; s; nihil rñdit nec signū aliqd̄ ibi fecit: fm glo. herodes non reputauit ch; m saluatore: s; incātoroz. Nō nō erat dign? neqz verbis neqz mira/ culis ch; m. fm at Gre. ch; s; in hoc nos do aut q̄ taceam? qm cognoscim? q̄ audiro/ res nri nra volūt audire q̄s laudāda r nō sua pueria mutare: ne. s. dū oñtatiōis stu/ dio verbū dei loqmur r illoz q̄ erat culpa

nō esse desinat: r nra que nō erat fiat. Hec Greg. Stabat aut facē rōtes r scribe cō/ stāter accusantes eū corā herode foroz de illis de quib; eū accusauerāt corā pilato: q̄uis euāgeliste nō faciāt mentionē. Ad has aut accusatiōes tanq̄ indignas rñsiōe dñs nihil rñdit. Qd̄ vidēs herodes sp̄es uit eū reputās eū idiota. Sic hodie s; xpi sectatores ab alijs sp̄nūtur r idiote repu/ tant. Jesū etiā aliq̄ cū herode sp̄nūt q̄ sū gna fieri q̄runt p̄q̄retēs q̄ ab eo mō mira cula nō sūt: eū tñ mō nō sit ip̄s signoz: s; opez: vt dē Gre. Un Lu. xvj. Hinc moy/ sen r p̄phas: audiāt eos. Qd̄ etiā p̄ter hec hēm? euāgelia r aplos: nō sūt q̄ signa q̄rē da. Nō solū aut illū sp̄reut herodes: sed r illū sic iduēdo veste alba: r sic illū s; misit ad pilatū: q. d. Fac de eo qcqd̄ volueris. In q̄ p̄bat in necē dñi p̄sensisset. Amb. Nō oct oium q̄ veste alba induit ab herode ima/ culare tribuēte idicia passiois q̄ agn? dei sine macla cū glia mōi Petā susceper. Hec ille. Et ip̄a die facti sunt amici herodes r pilat? p̄pter mutuā reuerentiā sibi inuicez factā: antea q̄ppe erāt inimici: qz pilat? ali q̄s occiderat de p̄positura herodis. The ophil? Attēde diabolū vbiqz p̄iugētē dis iuncta vt ch; i pagat necē. Erubescimus q̄ nos si cā nre salutis nec amicos in p̄pito fev dere p̄seruem?. Hec ille. Considera nūc quō p̄? dñs ducit r reducit p̄tēplare euz demisso vultu r p̄cūde incedere: quicūqz clamores audierē: et bñ meditare quō hā bebat pedes illos scissimos p̄fractos: qz nudis oino pedib; incedebat. Reducto at ieluz ad pilatū: p̄uocatis p̄ncipib; sacerdo tū r magistrab; r plebe exiuit ad eos fo ras: r dixit eis: Obtulit; mibi hoies hūc q̄s auertentē p̄s; r ecce adduco vobis eū foras vt cognoscāt; qz in eo nullā cōmū/ uagio r his in quib; eū accusat;: S; neqz q̄ herodes: Nā remisit illū ad nos: r ecce nihil dignū morte actū est ei.

Tertia ē impietas abo/ mināde p̄lectōis. quō vitz impy iudei e/ legefē barabbā poti? q̄ ch; m. Volēs ei pilat? ieluz liberare: p̄posuit iudeis p̄sue tudinē q̄ solebat p̄ses in solēnitatē pascali dimittere vnū vincitū que ppl̄s voluisset. Beda. Hec p̄suetudo nō erat legis p̄ce/

Bermo de passione dñi De fa

ptum: sed ex antiq̄ patz traditōe descen-
dit vt ob recordationē liberationis ex egypto
pro vñū etiā i die pasce dimitteret vincitū.

Hec ille. Dicit ḡ eis pilat⁹ Est iuetudo
vobis vt dimitta vñū in pasca. Quē ḡ vul-
tis dimitta vobis vñū ietum: vel barabbā:
Per hoc credebatur subtilit̄ liberare ietum.
qz nō credebatur qd aliq̄ mō peteret liberatō
nē barabbe q̄ erat homicida z sediciosus
Insignis: nō ex nobilitate ḡis: sed famo-
sitate criminis: qz erat latro public⁹. Sci-
ebatur autē qd iudei p inuidiam tradidissent
ch̄m. Tūc autē vt h̄i. Mat. xxvij. Sedete
illo p tribunali misit ad eū vxor ei⁹ di. Al-
bil tibi z iusto illi. q. d. Nullo mō p dēnes
eū: Multa em passa sum hodie p vñū p-
pter eū. Diabol⁹ em (vt d̄t de Lyra) q̄ ca-
ptionē ch̄i procurauerat p iudeos p ali-
qua signa ppendit q̄ ipse esset ch̄s: puta p
suā patientiā z septuraz impletionē: tō i
pedire voluit mortē ei⁹ p quā spoliā dus
erat infernus. Rehan⁹. Hūc demū diabo-
lus itelligēs p ch̄m se spolia sua amissuz:
sicut p̄mū p mulierē mortē intulerat: ita p
mulierē vult ch̄m de mortis amittat im-
perū. **Hec ille.** Pilat⁹ itaqz qrens liberā-
re ch̄m: q̄stuit quē vellēt sibi dimitti p̄
honorē festi. Et exhortatiue exp̄ssit ch̄m
di. vt h̄i. Jo. x. vij. Vultis dimitta vobis
regē iudeoz. Principes autē sacerdotū et
seniores psuaserūt p̄lis vt peteret barab-
bā. Oēs ḡ clamauerūt: Nō hūc sed barab-
bā. Latrones latronē petierūt. O infelix z
indignū z cambiū. Beda. Jō iudei pacē
h̄e nō p̄t: qz sediciosum magis hoiez ḡ
dñm pacis eligere maluerūt. J. d̄. Quia
relinquit saluatōrē z petierūt latronē: vsqz
hodie diabol⁹ sua latrognia exercet i ipos
Hos ille. Qui autē in p̄mōtibz officiorū
aut h̄ificioz maluz bono p̄ferūt suo facto
vel sensu dicūt: Nō ietum sed barabbāz.
Pilat⁹ autē cupiēs ietum dimitti: itez lo-
cutus est eis di. Quid ḡ vultis faciā die
su q̄ d̄t ch̄m: Dicit oēs: Crucifigatur.
Mala fuit barabbe p̄lectio: sed peior hec
sententiatio. Sit p̄ses: Quid em mali fecit:
At illi magis clamabat dicētes: Crucifigatur.
Vñ p̄z q̄ irrationabiliter z impo-
rtune pcurauerūt iudei mortē ch̄i ex inuidia z
malicia: et abominabilis fuit eoz malicia
qui pot⁹ elegerūt latronē sibi dari ḡ sal-
uatōrē.

Quarta est impietas exe-
crande flagellatiōis. Nā pilat⁹ videns qd
nō posset ietum dimittere oīno libez cum
pace iudeoz: z alia ex parte timēs inter-
ficere innocentē: vt sic satisficeret iudeis:
iussit ch̄m flagellari z durissime vulnera-
ri: vt velle eoz crudelitas satiaref. O pi-
lare n̄ te excusar itēō tua: qz nullū d̄ se ma-
lū potest p bonā intentionē effici bonū. O
pilate si innocēs est ch̄s: cur corripies: si
reus: cur dimittes: Tuber ḡ pilatus ch̄i
stū demudari z ad columnā durissime liga-
ri z a planta pedis vsqz ad verticē acer-
bissime flagellari. Vulnerat ḡ totū illud
corpus sanctissimū z fuit vndiqz p̄ciosissim⁹
mus sanguis. Teraf plaga sup plagā: san-
guis sup sanguinē: hūscqz tā tortoribz ḡ i
spectoribz fatigatis solui iubet a columnā.
Erat autē Bre. nazanze. Caro ch̄i flagel-
lata post liuores sanguinē ex oi parte sc̄at
turiebat. q̄ etiā terra sub pedibz iesu et co-
lumna ipsa atqz flagella madēiebāt. Et
simile est qd post illā crudelē flagellatiōz
cū solussit eū: p debilitate nimia z dolorē
immēstate in terrā cecidit suo sanguinē
rigatā dñs n̄ iesus. Considera diligentē
ch̄iane dñm tuū ḡ exuberant p̄ciosus sa-
guis dñi p te effusus est. ḡ dire vulnerat⁹
est. Bern. Volue et reuolue illic et illic
dñicum corpus: vbiqz inuenies dolorem:
vbiqz cruore. Hec ille. Et si ei nō p̄paterē
dic te cor lapidū habere. O terreni z in-
durati hoies corda vestra ch̄i sanguine
p vobis resperso intigatis: vt emolliri pos-
sint et frangi. Dicit qd adamas lapis duris-
simus scindit sanguine agni vel hedi. z p̄
cor nostz erit adamate durius si nō sc̄m
datur dolore dñi cogitat effusione sangui-
nis ch̄i. j. Pet. j. Nō corruptibilibz auro
et argento redēpti estis: sed p̄cioso sangui-
ne q̄i agni incōtaminati immaculati ch̄i
iesu. Et Heb. xij. Accessistis ad sanguinē
melius loq̄ntem ḡ abel. videre ne recuse-
tis loq̄ntem: vere melius loq̄ntes ḡ abel
Sanguis em abel Genes. iij. loq̄bat iusti-
ciam Ecce vox sanguinis fratris tui abel
clamat ad me de terra. Sed sanguis ch̄i
loquit misericordiam.

Quinta est impietas vi-
 ciperade illusionis: quia dominū sic atro-
 citer flagellatū duxerūt milites in atriu-
 p̄rio: ubi cōgregauerunt vniuersam co-
 hoitem ad illudendū ei: et ipsum induerūt
 chlamyde cocinea. i. rubea ad modū pur-
 pure qua vrebant reges vt sic ei tanq̄ sal-
 so regi illuderēt: pro diademate autē rega-
 li imposuerūt ei coronā spineaz. Dicit de
 2 ysa: q̄ corona illa erat de iūctis marinis
 ad modū spinaz acutis: et narrat se audi-
 uisse a quodā qui fuit cū beato Ludouico
 francoꝝ rege vltra mare q̄ senerat p̄ctu-
 ras h̄mōi iuncti p̄ solares. Pro sceptro
 autē dederūt arundinē in manu dextera e-
 Per hoc volentes notare regnū eius esse
 infirmū et fragile: nō accidentes q̄ ipse di-
 xit regnū suū nō esse de hoc mūdo. Et his
 factis siccantes genua derisorie saluta-
 bant eū dicentes: *Aue rex iudeoꝝ.* q̄. di.
 Voluisti regnare sed nō potuisti. *L. h. y.*
 dicit q̄ milites corrupti pecunijs hoc in
 fauorem iudeoꝝ faciebāt. Augustin⁹ autē
 dicit hoc esse factū mandato vel p̄missio-
 ne presidis: vt sic magis iudeoꝝ odia sa-
 turarentur et facilius eū liberaret. Ut at
 ostenderēt illuz honorē esse illusoriū: da-
 bant ei alapas. Et accipientes arundinez
 de manu eius: percutiebant sacruꝝ caput
 eius vt sic aculei spinaz fortius infingerē-
 tur. *O miseri q̄ tremebundū vobis appa-
 rebit caput illud in iudicio quod tamini-
 que percutere nō formidastis. Considera
 nunc o christiane caput illud cunctis celoꝝ
 rum virtutib; reuerenti ac sanctis omni-
 bus venerandum tam atrociter vulnera-
 tum. Vide quomō omnia pro te sustinet
 que ipsi volūt: quasi eoꝝ seruo: et ad omnia
 facer quasi mutus. Lerne sanguinē p̄ acu-
 leos corone de capite largiter effluentem
 et genas eius preciosas rubricantē ita vt
 apparet quasi leprosus. Sanguis d̄m̄i et
 sp̄ritum quod in eū expuebant faciebant
 eum leproso similem. Tunc impletum est
 illud Esa. liij. Nō est ei species neq; de-
 cor: vidimus eum et non erat aspectus: et
 quasi absconditus est vultus eius et de-
 spectus. Et nos reputauimus eum quasi
 leprosum: et percussuz a deo et humiliatū*

Sexta est impietas cō-
 demnande refutatione Iesu negationis: q̄
 liter. s. iudei refutauerunt atq; negauerūt
 dominum coram Pilato. Iesum itaq; sic
 flagellatum et illusum adduxit de p̄cto-
 ris Pilatus foras ad iudeos dicēs: *Ecce
 adduco vobis eum foras postq̄ dilige-
 ter examinauit et puniui vt cognoscatis
 quia nullam causam mortis in eo inuenio.*
*Et uir ergo Iesus ex p̄cepto Pilati por-
 tans coronam spineam et tunicam pur-
 puream veterem quidē et turpem: et sce-
 ptrum arundineum. Anselmus. Attende
 anima quis est iste qui ingreditur habēs
 imaginē quasi regis et nullo minus serui
 despectissimi confusione repletus est cor-
 ronatus incedit: sed ipsa illa corona cruci-
 atus est ei et mille puncturis speciosum e-
 verticem diuulnerat. Hec Anselm⁹. Tūc
 autē Pilatus quasi ad misericordiam p̄-
 uocando iudeos dixit: *Ece homo. quasi
 di. Et si in aliquo male gesserit: tamē vltra
 condignū punitus est: adeo vobis suffice-
 re debet. Videte caput eius perforatum:
 totū corpus laceratum: faciem consputaz;
 et compariamini sibi: quia homo est sicut
 cur vos. Insatiabilis tamē sacrilegoꝝ
 iudeoꝝ furor non cessat: obstinata ne-
 quicia non emollitur misericordia. Ideo
 clamauerunt tumultuose dicentes: *Cruci-
 fige crucifige eum: quasi dicerent: Hec
 pena non sufficit nobis. Dixit eis Pila-
 tus: Accipite eū vos: et crucifigite. Hoc
 derisorie et indignanter dicebat: quia non
 habebant auctoritatem sic interficiendi,
 quasi diceret: Si haberetis potestatem
 cito daretis sententiam: sed mihi non licet.
 Ego ei nō inuenio i eo causam. Verum
 dicit Pilatus: quia causa mortis sue non
 fuit in eo: sed in nobis. Bernardus. *O pi-
 ssum ielu quid tibi et morti: nos peccatū
 inimus: tu luis. nos debuimus: tu soluis.
 Hec ille. Tunc dixerunt iudei: Nos legē
 habemus et fm legem debet mori: quia fi-
 lium dei se facit. Scdm enim legem blas-
 phemus morte puniebatur. Leuit. xxij.
 Cum autē audisset pilatus hunc sermo-
 nem magis timuit: non propter legem iu-
 deoꝝum quaz non obseruabat: sed ne vez-****

Bermo De passiōe dñi

esset q̄ esset fili⁹ dei ⁊ sic enorme factum
fecisset eū puniēdo ⁊ illudendo. Et ideo
volēs de h̄ secret⁹ inquirere ingressus est p̄
tōrū cū iesu: nec tam amplius interroga-
uit q̄d fecisti: s; Un̄ es tu: q̄rens an heret
origē diuinā vel hūanā. Jes⁹ aut̄ nō de-
dit ei r̄m̄am: q̄ cū eēt idolatra generatio
nē diuinā accipere nō potuisset. Dicit ḡ pi-
latus. Vbi nō loqr̄. Mirabat̄ vtiq; pi-
lat⁹ de ei⁹ taciturnitate cū eēt in p̄cto li-
beratiōis vel cōdēnatiōis. Jer̄m̄. Nescis
q̄ p̄tātē habeo crucifigere te: ⁊ p̄tātē ha-
beo dimittere te: Pilate tua te voce co-
artas: tua te s̄nia dānas. Si em̄ totū in te
positū est: q̄re innocētē in q̄ nullā causam
inuenis nō absoluis: Et qm̄ pilat⁹ gloria-
bat̄ de sua p̄tātē: iō r̄ndit̄ Iesus ad resp̄-
mēdā ei⁹ iactantiā di. Nō h̄eres p̄tātē
aduersum me vllā nisi tibi datū eēt desup̄
sez cōcessam a cesare ⁊ p̄missum a deo a q̄
est ois p̄tās. Et ex h̄ arguit ei⁹ p̄ctm̄ q̄
neḡ a deo neḡ cesare accepit p̄tātē cō-
dēnādi innocētis: Et q̄ pilat⁹ gētilis erat
⁊ superioris p̄tātis timore agebat. iō d̄t
ei Prop̄hea q̄ me tradidit tibi: mai⁹ p̄ctm̄
habet: q̄ vtiq; iudei ex inuidiā ip̄m tradi-
derāt. Et inde ḡ q̄rebat pilat⁹ dimittere
eū: q̄ t̄q; hō astut⁹ videbat q̄ ch̄s cōui-
cerat eū de pctō si cōdēnaret eū dimitte-
re: s; nūc aio p̄stātē q̄rebat hoc facere. Iu-
dei vero hoc intelligētes ip̄i timore inge-
rūt de iniuriā cesaris. d. Si hūc dimittis
nō es amic⁹ cesaris. Ois em̄ q̄se regē fa-
cit: tradit̄ cesari. Vidētes em̄ q̄ pilat⁹
nō curabat de accusatiōe cōtra ch̄m quā
afferebat secūdū legē s̄cā: iō cōuertunt se
ad accusandū alio mō de quo magis tan-
geretur cor pilati: q̄ p̄sidebat̄ hierusalem
ad defendendū iura romanor̄ q̄ ordinaue-
runt q̄ nullus fieret rex in quacūq; regio-
ne n̄s̄. De eor̄ b̄nplacito: alias morte pu-
nirēt. Pilatus aut̄ cū audisset hos sermō-
nes: magis timuit. Ch̄y. Facile deus a
iusticiā q̄ in causis nō deū s; hōiem timet
Timor: q̄ppe inordinatus p̄ualuit in pila-
to ex trib⁹ sic in iudicib; iniqs assoler. Pri-
mū erat amor officij quod ab imperato-
re cōcessum amittere timebat. Secūduz
erat fauor ppli iudici quē amittere nōle-
bat. Tertiu est cupiditas p̄mij p̄missi q̄
p̄stari metuebat. Vult⁹ velut alter Pi-

latus p̄dictis tribus innitētes venūdant
sūt. vt faciant malū. Nam fauere querūt
p̄ncipibus ⁊ dñis ⁊ cū sine p̄cio vt in plu-
ribus officia nequeat̄ h̄eri: studēt potius
mar sup̄ijs implendis q̄ innocētū causis
defendendis. His sp̄ualiter dicit̄ p̄r illud
Apoē. viij. Ne ve ve habitantib; in terra
q̄ descendit ad vos diabol⁹? Timēs itaq;
p̄latus q̄litercūq; facere aliq̄d q̄d appa-
rere posset eē ⁊ honore cesaris: adduxit ie-
sum foras extra p̄tōrū ⁊ sedit p̄ tribuna-
li. i. i. tribunali i loco q̄ d̄r lithostratos a li-
thos q̄d ē lapis: ⁊ stratos q̄d ē statura s; u-
ne pauciorū. Ille aut̄ locus erat añ do-
mū pilati: ⁊ idē locus hebraice d̄r gabbat-
tha. i. collis siue sublimitas ex coaceruato-
ne lapidū. Erat em̄ locus sublimis vario
lapide stratus. Tūc ergo pilatus iussit ie-
sum s̄st̄ in iudicio: ⁊ dixit iudeis. Ecce rex
vest̄er. Fronte loqr̄ q̄st̄ di. mirū est q̄ hūc
homine sic flagellatū ⁊ abiectū dicat̄ vlt̄
pare ḡbi regnū. Erubescere debetis q̄ eū
eē regē formidatis. Iudei aut̄ quasi furi-
būdi ex abūdantia malicie ingeminando
dicebant. Tolle tolle crucifige e: grauis
est nobis ad vidēdū. Pilat⁹ aut̄ timorem
q̄que sibi de cesare ingerebat superare cona-
tur: ⁊ allegans in ch̄i crucifixione: eor̄ ve
recūdiā: p̄sione q̄st̄ subsannādo di. Re-
gem v̄m crucifigā: q̄st̄ dicat nō est honor
vest̄er q̄ ille q̄ d̄r eē rex vest̄er sic p̄rema-
tur ⁊ morte sic abiecta mortaf. Rūderūt
p̄tifices. Nō habem⁹ regē nisi cesarem.
De lyra. p̄ hoc patz q̄ cātum fuerūt obf̄i-
nati in morte ch̄y: p̄ eius p̄curatiōe se-
ip̄os subiecerūt p̄petue seruituti romano-
rū. Un̄ p̄ hoc ingerebat̄ iudei pilato ite-
rū timore de indignatiōe cesaris. Patet
itaq; q̄liter iudei execrati p̄ inuidiā dñi
abnegauerūt corā pilato ⁊ eū crucifigi in-
stantissime petierunt.

Septima est impietas
reprobāde sentētariōis. Pilat⁹ em̄ timo-
re deuictus videns q̄ nihil p̄ficeret s; ma-
gis tumult⁹ fieret: accepta aq̄ lauit man⁹
corā p̄plo d. Innocēs ego sū a s̄guie iusti-
bus. i. ab effusiōe sanguinis ei⁹. Nos vi-
deritis. Pilate pilate mētiris dicēdo te
innocētē. Nā sciebas q̄ p̄ inuidiā tradidit̄
sent eū ⁊ q̄ innocēs erat: ⁊ tūp̄e dixisti q̄

de dolorosa crucifixione XXXVII

poteras tñ liberare. Remig. Vos erat apud antiqs vt cu vellet qs se ondere im munē ab aliq crimine: accepta aq lauaret man? corā p̄plo. Hiero. Zudez q̄ cogit p̄ dñm ferre sententiā nō danat oblatū sed arguit offeretes: iustū eē p̄nitiās eū qui crucifigēd? ē. seq̄t: vos videris, q. d. Ego minister legū sum, vox v̄ra sanguinē fundit. seq̄t. Et rādēs vniuersus p̄pls dicit. Sanguis ei? sup nos z sup filios n̄ros. Perseuerat vsq; in p̄sentē diē hec impca/ tio sup iudeos z sanguis dñi non aufert ab eis. Hec Hiero. Q̄ pessimā hereditatē reliq̄runt iudei filijs suis. Uñ d̄r. q̄ singulis lunatiōib? patiunt fluxū sanguinis. Ps. Percussit eos dñs in posteriora z opprobriū sempiternū dedit illis. Et qz ch̄i sanguinē quē sup se receperūt nō p̄nt exoluere. Jō sūt et erunt vsq; in finē seclī serui ch̄ianoz. Audies igit pilat? q̄ cri/ men sup se recipere z cesari se cōfiterē esse subiectos vici? timore cesaris z fauore iudaici p̄pli cui p̄erat: J̄ iusticiā: M̄tra p̄sciētiā suā dedit crudelissimā sniam de morte innocētis, z p̄ sniam diffinitiuā tradidit eis ch̄im vt crucifigeret. Q̄ ch̄iā/ nissimū p̄dolere z p̄pāiamini innocentissimū dño v̄ro sic iuste p̄vob? d̄nato Qui ei p̄parit iuste iudicatio: iuste iudicāti? re gnabit. Q̄ iesu hōe q̄ sincero aore nos d̄i lexisi q̄ iniustā mortis sniam ferre volu/ sti vt nos a iusta mortis eterne snia libe/ rares. Q̄ ch̄iani diligite ch̄im z h̄ senti/ te in vob qd̄ er in ch̄isto iesu.

- ¶ Quinta ē p̄sideratio dolorose crucifi/ xionis. Ubi p̄siciendi sunt: in cor/ de sentiendi septe ch̄isti dolores.
- ¶ Prim? ē dolor ex p̄bratiue eductiōis.
- ¶ Secd̄s est dolor amaricatiue potatiōis.
- ¶ Tert? ē afflictitiue p̄clauatiōis.
- ¶ Quart? ē vitupatiue situatiōis
- ¶ Quint? ē illusiue partitiōis.
- ¶ Sext? ē p̄fusiue derisiōis.
- ¶ Septim? ē imperatiue p̄uicatiōis.

¶ Primus est dolor ex p̄bratiue eductiōis quō v̄iz exprobrabilif educt? ē extra ciuitatē vt crucifigeret. Fu it aut̄ hec eductio exprobrabilis p̄cipue p̄ p̄ter tria. Primo rōe oneris ipositi. Data app̄e snia spoliare dñm chlāmyde pur

purea q̄ fuerat indurus: z vestimētis suis p̄p̄is eū reinduerit vt sic ducet? ad mor tē magis cognoscere? in veste p̄p̄ia: z sup ei? h̄ueros iā dolorib? fatigatos imposue rūt crucē durā z onerosam. Erat aut̄ cruc̄ quindē pedū in lōgitudine: vt h̄i i h̄ist. Q̄ m̄sta tūc erat m̄ ei? z dolge p̄fecta q̄ tñ p̄p̄i m̄titudinē appropinq̄re nō poterat. Jō dicit aliq̄ z verisimile ē q̄ ce leriter iuit p̄ viā aliā breuiorē cū sociab? suis z ioāne vt alios p̄cedēs posset ei aliq̄ q̄ntulū app̄pinq̄re. Cū aut̄ extra portā ciuitatē in occursum viāz eū obutū h̄ret cernēs eū sic oneratū p̄ angustia cordis q̄ si semimortua facta: nec ei p̄bum dicere poterat: nec dñs sibi accelerat? ab his q̄ eū ducebāt. Q̄ q̄nt? v̄riusq; meror: q̄nta angustia: q̄ dolentes etiā gemetes id̄at sc̄e mulieres suspirantes dñam gl̄osaz q̄ etiā d̄r p̄ dolore in terrā corruisse In illo aut̄ loco in q̄ sic i terrā corruūt postmodū in hui? rei m̄oriā a fidelib? p̄structa ē cap pella q̄ sc̄a maria de h̄almō nuncupatur J̄esus aut̄ vidēs matrē sic desolatā fatiga tus z fract? z p̄cedenti afflictioe debilita tus iam ampli? crucē portare nō poterat. Credo q̄ dñā mater ei? libeter eā portat? set si potuisset. Deposuit q̄ dñs crucem vt pausaret. Qd̄ vidēs illi maledicti mini? stri sathane nolētes quouis mō differret forte timētes ne pilat? sententiā reuocaret coegerūt simonē cyrenēū sic dictū a cyre/ ne ciuitate libye: patrē alexādriz rufi discipuloz dñi: de villa vententē z euntē ad ci uitatē vt crucē portaret post iesuz vsq; ad crucifixionis locū. Nā vt d̄r Aug?. Null? alioz acceptabat crucē baiulare: eo q̄ lū gnū detestabile putabat. Secūdo rōe loci: qz i ciuitate hierusalē q̄ erat caput ro riuus iudee: qz sc̄dm doctores factū ē mul tiplici rōe. Primo qz hierusalē loc? erat a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. Regalia aut̄ sacrificia figurabāt ch̄i pas/ sionē q̄ ē verū sacrificiū. Juxta illd̄ Ep̄. v. Tradidit semetip̄m oblationē hostiā deo in odore suauitatis. Secūdo qz hoc maxime p̄ueniebat hūilitati ei? vt sc̄z sic turpissimū mortis gen? elegit: sc̄z mortēz crucis: ita etiā in loco tā celebri mortem pati nō recusauit Leo papa ser. de ep̄s h. Qui serui formā susceperat berthele p̄ele/

